

Biblická hodina pre dospelých, Bratislava, Legionárska 6, štvrtok:
15. 2. 2024, 18.00

téma: Je na čase dospieť vo viere!

Galatským 4, 1 - 18: „¹ Toto hovorím: kým je dedič maloletý, v ničom sa nelíši od sluhu, aj keď je pánom všetkého; ² ale je pod poručníkmi a správcami až do času, ktorý určil otec. ³ Tak aj my: keď sme boli maloletí, živlom sveta sme boli podrobení v službu. ⁴ Ale keď prišla plnosť času, poslal Boh Syna svojho, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, ⁵ aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom, aby sme prijali synovstvo. ⁶ A keďže ste synovia, poslal nám Boh do srdc Ducha svojho Syna, volajúceho: Abba! Otče! ⁷ Takže už nie si sluha, ale syn. A ak syn, tak skrze Boha aj dedič. ⁸ Ale vtedy, keď ste (ešte) nepoznali Boha, slúžili ste tým, čo podľa svojej prirodzenosti nie sú bohovia. ⁹ Teraz však, keď ste poznali Boha, alebo skôr, keď Boh poznal vás, ako sa môžete vracieť zase k slabým a biednym živlom, ktorým znovu chcete slúžiť? ¹⁰ Dni zachováate, aj mesiace, aj (sviatočné) obdobia, aj roky. ¹¹ Bojím sa o vás, či som sa nadarmo nenamáhal pre vás. ¹² Budte, ako som ja, lebo ja som ako vy; bratia, prosím vás! Mne ste v ničom neukrividli. ¹³ Ved' viete, že som vám telesne slabý zvestoval prvý raz evanjelium ¹⁴ a pre pokušenie, ktorým vám bolo moje telo, neznevážili a nezoškľivili ste si ma, ale prijali ste ma ako anjela Božieho, ako Krista Ježiša. ¹⁵ Kdeže sa teda podelo vaše blahorečenie? Ved' vydávam vám svedectvo, že keby bolo bývalo možné, aj oči by ste si boli vylúpili a mne dali. ¹⁶ Či som sa vám stal nepriateľom, keď vám hovorím pravdu? ¹⁷ Horlivo vás získavajú, ale nie dobromyselne! Skôr vás chcú odlúčiť, aby ste vy horlili za nich. ¹⁸ Pekne je dať sa získavať dobrým vždy, a nielen vtedy, keď som ja u vás.“

Milí bratia a milé sestry!

K v. 1 - 2: V úvode 4. kap. Pavel nadväzuje na myšlienku z G 3, 29, že ako veriaci v Krista **sme**

dedičmi. Píše, že **človek bez Krista je ako maloleté neplnoprávne dieťa.** Priblížme si to na príklade:

Bohatý majiteľ veľkostatku zomiera. V závete určí, že jeho - teraz ešte maličký syn - zdedí po dovŕšení plnoletosti celý jeho majetok. Dovtedy má farmu viesť správca. Otec vymenuje synovi poručníka a zamestná vychovávateľov, aby syna vzdelávali. Po otcovej smrti sa syn stáva dedičom farmy, ale je pod prísnyim dohľadom a vzdelávaním poručníka a vychovávateľov. **Všetky obchodné záležitosti vybavuje správca. Keď syn pracuje na farme, nijako sa nelíši od poľnohospodárskych robotníkov:** musí kŕmiť zvieratá, čistiť stajne, orať polia a pomáhať pri zbere úrody. Práca sa mu prideliuje rovnako ako robotníkom na farme. Je kontrolovaný a hoci je dedičom farmy, musí zmieriť aj s tým, že ho pokarhajú, ak nepracoval dobre. Pavel píše: „Kým je dedič maloletý, v ničom sa nelíši od sluhu, aj keď je pánom všetkého; ² ale je pod poručníkmi a správcami až do času, ktorý určil otec.“

Potom však príde **prelomový deň**, v ktorom synovi odovzdajú farmu, ktorú mu otec poručil v závete. Vieme si predstaviť, ako sa syn na tento deň teší. Aký je šťastný a hrdý. **Už mu nikto nerozkazuje ako sluhovi. Všetci sú k nemu zdvorilí, majú pred ním rešpekt.** Nastal prelomový deň sa on sa ujíma dedičstva, ktoré mu je určené.

K v. 3: „³ Tak aj my: keď sme boli maloletí, živlom sveta sme boli podrobení v službu.“ Čo Pavel myslí výrazom: *podrobení živlom sveta*? Mieni tým, že

bez Ježiša je vzťah medzi Bohom a ľudstvom ako vzťah medzi nedospelým synom a jeho vychovávateľmi, ktorí mu v otcovom mene dávajú presné pokyny. Prostredníctvom Mojžiša dal Boh svojmu izraelskému ľudu presné pokyny pre veci tohto sveta, t. j. pre ich životný poriadok. Povedal im, ktoré sviatky majú dodržiavať. Stavba chrámu a chrámová služba sa museli vykonávať presne podľa Božích pokynov. Boh prostredníctvom Mojžišovho zákona určil Izraelcom aj „živly tohto sveta“, pokiaľ ide o jedlo a odev a mnohé ďalšie detaily každodenného života – ten bol riadený **zákonom**.

Mimochodom, to isté platilo aj pre pohanov z Galácie pred ich obrátením. Podľa vtedajších predstáv bol svet pod vládou rozličných prostredníckych bytostí, ktoré človeku prekážajú v prístupe k pravej skutočnosti. Hoci **galatskí** uctievali falošné modly, mysleli si, že sa im musia zapáčiť. V konečnom dôsledku **ich náboženstvo** (rovnako ako u Židov) **ovládal zákon, teda nutkanie plniť Božie požiadavky ako sluha, aby neupadli do nemilosti**. Tak je to aj dnes v každom náboženstve, v ktorom chýba Ježiš Kristus.

Deťom sa hovorí: „Ak budete dobré, Ježiško vám prinesie veľa darčiekov“. Aj veľa dospelých, ktorí žijú bezúhonným životom, tajne dúfa, že sa im to vyplatí, že za to dostanú od Boha „mnoho darčiekov“ – viditeľné požehnanie. Zrejme z rovnakého dôvodu sú mnohí otrasení vo svojej viere, keď sa nimi očakávané požehnanie nedostaví či do ich života vstúpia ťažkosti a

utrpenie. „Čím sme si to zaslúžili?“ pýtajú sa potom.

Toto je „služba živlom sveta“, náboženstvo bez Ježiša Krista: snaha plniť určité povinnosti v tomto svete, dúfajúc, že tým získame priazeň Otca.

V Rímskej ríši sa o deti bohatých rodičov starali sluhovi. **Sluha podliehal príkazom pána domu a dieťa podliehalo sluhovi. Postavenie dieťaťa a sluha sa príliš nelíšilo.** Pohanom vládli ich božstvá a Židia boli pred príchodom Krista pod dozorom zákona, ktorý ich pripravoval na príchod pravého Pána – Ježiša Krista. Pána, ktorý už nechce zotročovať, ale uvádza do slobody Božích detí, otvára nám dedičstvo Božej lásky a pokoja. O tom hovoria

K v. 4 - 7: Vrávia v o veľkom zlome, o čase, ktorý určil nebeský Otec, v ktorom sa odohráva kľúčová udalosť v dejinách sveta. Keď nadišiel Boh určený čas, poslal Boh svojho Syna. Ten sa narodil zo ženy a bol podrobený zákonu. **Kristus** sa postavil na miesto nás, ktorých pre previnenia zákon odsudzoval, aby nás oslobodil a mohli sme sa ujať práv Božích detí. **On sa stal človekom, dobrovoľne sa podrobil zákonu, aby ho dokonale naplnil namiesto nás, vykúpil nás z otroctva hriechu a urobil nás slobodnými, Božími deťmi, dospelými dedičmi nebeského kráľovstva.** Verše 4. – 5.: „Ale keď prišla plnosť času, poslal Boh Syna svojho, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom, aby sme prijali synovstvo“ sú **„vianočným evanjeliom podľa Pavla“**. **To, čo Boh začal tak nenápadne v betlehemskej jaskynke v**

určenom čase pred dvetisíc rokmi, malo nevídané dôsledky pre celé ľudstvo. Udalosť Kristovho príchodu predstavuje prelomový bod v dejinách.

Ak sa vrátíme k príkladu farmárovho syna, tak to, čo pre neho znamenal deň mu odovzdania farmy, znamenajú Vianoce pre ľudstvo. Pavel píše: „*Takže už nie si sluha, ale syn. A ak syn, tak skrze Boha aj dedič*“ (v 6). Áno, sme slobodné Božie deti, už nie sme v otroctve hriechu. **Boh od nás nevyžaduje, aby sme si zaslúžili Jeho priazeň dodržiavaním nariadení zákona. Čo od nás chce je, aby sme dôverovali Kristovi, a brali vážne, čo - aké úžasné veci pre nás Pán Ježiš urobil.**

Otázkou zostáva: **Ako s touto slobodou naložíme?** Čo urobí dospelý dedič so svojím majetkom? Určite existujú rôzne možnosti, lepšie i horšie.

K v. 8 - 18:

Prvou možnosťou je, že dedič túto novonadobudnutú slobodu neprijme. Vráti sa k životu sluhu, k údelu, ktorého bol zbavený. Radšej bude žil ďalej ako predtým. Radšej zostane sluhom, ako by mal niešť zodpovednosť. Je úzkostlivý a slabý v rozhodovaní. Nadalej sa drží príkazov svojich bývalých poručníkov. Jeho život sa bude točiť len podľa zoznamu príkazov a zákazov.

Pavel netají, že sa bojí o galatských (v. 11). Vie, že sú v nebezpečenstve. Niektorí židovskí samozvaní kazatelia sa im snažili nahovoriť, že **aby sa páčili**

Bohu, musia dodržiavať všetky nariadenia Starej zmluvy, dať sa obrezať, dodržiavať sobotu a židovské výročné sviatky. Galatskí sa chystali vrátiť do duchovnej nedospelosti - nezrelosti. Oni by možno protestovali dôvodiac: My sa predsa nevraciam k pohanským božstvám, chceme len Kristovo dielo doplniť obriezku prikázanou v Mojžišovom zákone. No podľa Pavla **je** takéto **spoliehanie sa na zachovávanie zákona to isté ako návrat k modlám.** Tak to mnohí ľudia robia aj dnes. **Chceli by mať od Boha presné príkazy pre náš život, aby sa ich mohli držať ako zábradlia.** Chceli by mať hotové odpovede - napr. na otázky: Mám odmietnuť vojenskú službu? Je v poriadku vykonávať v nedeľu manuálnu prácu? Je v poriadku, aby kresťan šiel na diskotéku? Za tými otázkami je aj strach. Tí, ktorí ich kladú, sa vyhýbajú svojej duchovnej dospelosti. Ešte nepochopili, prečo **Ježiš Kristus prišiel na svet: totiž aby nás oslobodil z otroctva živlov sveta - od poddanosti zákonu, od spoliehanie, že plnením jeho pokynov si zabezpečíme náklonnosť Boha. Každý, kto takto zmýšľa, v konečnom dôsledku popiera Ježiša Krista, stredobod našej viery.** Preto Pavel galatským ostro píše (v. 9): „*Ako sa môžete vracieť zase k slabým a biednym živlom, ktorým znovu chcete slúžiť?*“

Svoje argumenty Pavel dopĺňa aj **pripomenutím vrúcneho osobného vzťahu ku galatským.** Prosí ich, aby sa naň rozpamätali. Pripomína im ich trpezlivosť, ktorú s ním mali, keď pri jeho prvej návšteve bol trápený chorobou (v. 13 -

15) – zrejme očnou (v 15b). Neprekážalo im to a prijali ho ako pravého Božieho posla. **Kam sa podelo ich nadšenie? Ako to, že teraz sa urážajú kvôli tomu, že im prináša Božiu pravdu?** Či im je Pavel nepriateľom? (**v. 16**)

Pavel ich správanie vidí ako dôsledok pôsobenia falošných učiteľov (**v. 17**), ktorí **predstierajú, že im ide o duchovné blaho galatských, ale v zásade ich chcú pripraviť o istotu v Kristovi, strhnúť na svoju stranu a urobiť závislými na sebe...**

Druhý spôsob, akým dedič narába so svojou slobodou, je absolútna sloboda od obmedzení. Dedič si teraz môže zo zdedeného majetku zariadiť pohodlný život, žiť v prepychu, bujaro oslavovať na večierkoch, byť lenivým a rozhadzovať svoje bohatstvo. Potom však koná bez lásky a úcty k otcovi. A vtedy je vopred naprogramované kruté prebudenie – deň, keď zostane s prázdnyimi rukami. **Takto koná každý pokrstený, ktorý svoju kresťanskú slobodu premení na zásterku pre bezbožnosť a bez toho, aby sa pýtal Božieho slova, žije svoj život výlučne zameraný na seba.** Takýto život bez viery, bez oddanosti Kristovi, bez lásky k ľuďom, ústi do večnej záhuby.

Tretia možnosť - najlepšia a najvhodnejšia: dedič využíva svoju novozískanú slobodu zodpovedne. Je usilovný. Snaží sa viesť farmu v duchu svojho otca, ktorého si váži a ctí ako vzor. Koná to dobrovoľne a ako len najlepšie vie. Bude mať najväčšiu radosť a uspokojenie zo svojho dedičstva. Áno, zodpovedne

zaobchádzať s darovanou slobodou je najlepší spôsob, ako využiť slobodu, ku ktorej nás Kristus oslobodil: **Ak budeme žiť v duchu nášho nebeského Otca, podľa Jeho slova a vôle, zodpovedne, nie otrocky zachovávajúc litery zákona, ale podľa zákona lásky a Božích pokynov, ktoré sú nám dané v Desatore a v Kázni na vrchu, keď budeme takto žiť, budeme mať zmysluplný, naplnený a požehnaný život.** Budeme žiť v úprimnom, dobrom spoločenstve s naším nebeským Otcom a budeme sa Mu môcť prostredníctvom Ducha Svätého povedať: „Abba, drahý Otče!“ (**v. 6**) A v tomto spoločenstve viery dosiahneme po smrti svoje večné dedičstvo v nebi.

Je na čase dospieť vo viere! Amen.

S použitím: Josef Bohumil Souček: Výklady (29. 11. – 1. 12.) ku Gal 4, 1 – 20) v: Na každý den 1960 (vydal Kalich, Praha 1959), s myšlienkami: Matthiasa Kriesera;
Warren W. Wiersbe: Buď svobodný (vyd. Návrat domů, Praha 2006):
Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár